Ao. 1820. [No. 16.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, den 15den April, 1820.

BENOEMINGEN.

Tot pakhuismeester te Tjilkao de heer *J. R. Abegg*, thans kommies expediteur ter algemeene secretarie.

Tot assistent resident te Buitenzorg, de heer *J. H. Dikkelman*, thans pakhuismeester aldaar.

Tot pakhuismeester te Buitenzorg, de ambtenaar der 4de klasse .. *van Grave*.

Tot kommies ter residentie Banjoewangie, de heer *L. Abels*, thans boekhouder aldaar.

Tot eerste boekhouder bij de administratie der marine, de heer *C. F. W. Stutz*, thans 2de kommies bij de algemeene rekenkamer.

Tot tweede boekhouder bij de administratie der marine, de ambtenaar der 4de klasse, *J. W. Boers*.

Tot eléve voor de Inlandsche talen in de residentie Batavia de heer *P. P. Roorda van Eijsinga*.

Tot buitengewone 2de luitenant bij de koloniale marine, de heer *J. H. Westphal*.

Tot onderwijzer bij de openlijke lagere school te Samarang, de onderwijzer *H. A. Brandt*.

Voorts zijn ontslagen, de koffij pakhuismeester te Tjilkao *S. H. Sprenger* en de 1ste kommies bij de hoofd-directie van financien *Kiltan*.

En gedemitteerd de deurwaarder bij het Hoog Geregtshof *J. Jollie*.

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

April 7—*Eng. schip Indiana, J. Pearl, van Padang den 21sten maart, passagier, de heer Diard.*

— 8—*Z. M. kanonneer-boot No. 2, 2de luit. G. H. C. Lutkens, van Sourabaija den 22sten maart.—schip Pekin, H. Smith, van Indramaijoe den 5den april.*

— 11—*brik Kimsoen, Lim Hiang, van Cheribon den 4den april.*

— 13—*brik Jacoba Ambrosina, C. Lorch, van Japara den 6den april, passagier, de heer C. Bessel.*

Vertrokken.

April 9—*Z. M. kanonneer-boot No. 1, 2de luit. T. N. Muller, naar Banko. —Dito schoener Zeemeeuw, 2de luit. J. Lincklaan Arriens, op een kruistogt.—Eng. brik Fanny, J. B. Smith, naar Mauritius, passagier, de heer A. Collard.*

— 10—*brik Boereeng, Abdul Rachman, naar Sourabaija.*

— 12—*Amerik. schip Cordelia, C. E. Magee, naar China.—brik Tweed, T. H. Jackson, naar Samarang, passagier, de heer J. C. Kiliaan. —Eng. schoener Enterprise, R. Harris, naar Sinkapora, passagier, kapt. Flint.*

— 14—*Z. M. kanonneer-boot No. 2, 2de luit. C. H. C. Luthens, op een kruistogt.*

Schepen liggende ter reede.

Schepen Columbus, De Nieuwe Zeelust, Auguste, Diana, Pekin, Prince Blucher, Jacoba, De Tjiemanuk; brikken Flerus, Bianheng, Kimsoen, Jacoba Ambrosina.—Eng. schepen Mary, Marchioness of Wellesley, Melpomene; Minerva, Mary; Race Horse, Recovery, Indiana; brikken Adventure, Adventure, Governor Farquhar; schoener Victorine.—Amerik. schepen Columbus; Midas; Panther; Integrity; brikken Hindu, Franklin.—Chinesche jonken Bandseang, Hingthaij, Tekfing, Hothaij, Thaijlaij.

SAMARANG.

Aangekomen.

April 3—*schoener Eliza, S. Callawaij, van Tagal, passagiers, de heeren Willson en Vrouw, H. T. Blandford.*

— 4—*Arab. schip Patahoolcair, Said Abdul Rachman Bin Aloeij Segaf, van Batavia.*

— 5—*brik Jacoba Aletta, J. Bierman, van Sourabaija, passagier, de heer W. Tielman.*

— 6—*Chineesche brik Goanhing, Tjia Tjeko, van Batavia.*

— 7—*Arab. brik Joseph, Seid Salim Bin Scherie, van Malacca en Riouw.*

Vertrokken.

April 7—*schoener Eliza, S. Gallawaij, naar Pakkalongang, passagier, H. T. Blandford.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. schoener No. 16; schip Pamalang; brikken Aglatia, Johanna Maria, Helena, Megmerrilies, Heer Manuel, Pieternella, Geertruida, Hendrik, Elizabeth, Indramaijoe, Johanna; schoeners Dorothea, Pamalang; kotter Faire; chaloup De Vrouw Catean.—Eng. schip Granada.—Amerik. schip Marmion.—Arab. schip Faital Rachman; chaloup Cheribon.—Maleische brikken De Goede Hoop, Sitie Doljeng; sala sala Boejang Slamat, Sirie Tanjong.—Chineesche brikken Tjensoen, Tjinghin, Hoope, De Zwaluwe, Hogien, Joann, Ingsoen; schoeners Santfua, De Hoop; sala sala Passangan; chaloup Habgien.

SOURABAIJA.

Aangekomen.

April 1—*schip Emile, L. Christensen, van Samarang den 28sten maart met 105 Javaansche matroosen.*

— 7—*schip Margaretha, W. Simpson, van Batavia den 29sten maart, passagiers, de heeren W. Paten en Esche.*

Vertrokken.

April 1—*Z. M. brik Zeehond, 2de luit. J. W. Klein, naar Batavia.*

— 3—*brik Bobesalem, Abdulla, naar Macassar met 4 Chinezen en 3 Arabieren.*

— 6—*Amerik. schip Lion, W. F. Megee, naar China.*

— 7—*schip Ennore Fransit, John Greig, naar Noord America, passagier, mejufvrouw Greig.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. schip Nassau; fregat Wilhelmina; corvet Eclips; brik Maria; schoeners Schildpad, Calijpso; kanonneer-booten No. 1 en No. 18; schepen De Vrouw Helena, Arinus Marinus, Magbar, Jonge Anthonij, Maria, Emile, Margaretha; brikken Amazoon, Florentina voormaals Rembang Harmonie, Willem Johan, Marsoek, Helen, Mansoor, Maria, Assistentie; schoeners Rose, Molucko; kotter Pambla.—Eng. schepen David Shaw, George Cruttenden; brik Gesina.—Fransche schepen l'Eglantine, Alexandre.—Chineesche jonken Kimtaijsoen, Inhap.

MENGELINGEN.

FLORIDA.

Florida is eene Spaansche provincie in Noord-Amerika, gelegen tusschen de Vereenigde Staten, den Atlantischen oceaan, den Golf van Mexiko en Louisiana, groot omtrent 3100 vierkante duitsche mijlen. De rivier Apalachacola deelt het land in Oost en West-Florida; in het eerste is *St. Augustin*, in het laatste *Pensacola* de hoofdstad. Door het zelve vloeijen, de Missisipie, Alabama, St. John en St. Marij. De zee Maijaco, de baaien van Pensacola, Apalacha, Carlos en van Chatain als ook Cap sable verdienen opnoeming. Binnenlands heeft men eene bergketen, die met de *blaauwe bergen* in de Vereenigde Staten zamenhangt. Het klimaat is hier heet, echter niet ongezond. Het land is rijk aan voortbrengzelen van allen aard, vooral uit het dieren- en planten-rijk. De inwooners, ten getalle van omtrent 10,000 bestaan uit inboorlingen, die onder hunne eigene opperhoofden staan, en in Europeërs, waaronder Spanjaarden, Franschen, Engelschen en Grieken, welke laatsten door de Engelschen om de zijdeteelt intevoeren naar derwaarts verplant zijn. Bij den vrede de Fontainebleau in 1762 stondt Spanje Florida aan Engeland tot aan den Missisipie af. Hetzelve wierdt echter in den vrede van Versailles in 1783 aan Spanje teruggegeven, na dat West-Florida reeds twee jaar te voren door de Spanjaarden heroverd was. Sedert dien tijd is Spanje in bezit dezer provintie gebleven, niettegenstaande de pogingen der Vereenigde Staten die op een gedeelte, als vroeger aan Louisiana behoord hebbende, aan spraak maken. En in de daad schijnt Florida, uit hoofde zijner natuurlijke ligging het meest geeigend te zijn een gedeelte van den Vrijstaat uittemaken.

CUBA.

Cuba is het grootste der antillische eilanden. Hetzelve ligt nabij den noordelijken kee kring tusschen den 55 en 66 graad westelijke lengte. Het is 150 mijlen lang en 30 tot 50 mijlen breed en bezit eene menigte goede baaien en inhammen, in welke zich onderscheidene goede havens bevinden. Van het oosten naar het westen loopt eene bergketen door hetzelve. De geheele bevolking bedroeg in het jaar 1796 maar 500,000 zielen. Het eiland is in het gouvernement van Havannah en van Cuba ingedeeld. Columbus noemde hetzelve Johanna, naderhand wierdt het St. Salvador, Ferdinanda, en Alfaomega genaamd. De inboorlingen noemen hetzelve Guanahari. Alle deze namen zijn niet meer gebruikelijk. Eerst in 1511 wierdt de verovering van Cuba voltooid. De Spanjaarden behandelden de inboorlingen met alle die wreedheid, welke blinde godsdienstijver en onverzadelijke hebzugt inboezemen. Het grootste gedeelte der bevolking kwam om door het zwaard

der Spanjaarden en door de pokken. Het overschot werd in de goudmijnen ten arbeid gesteld en het duurde niet lang, of Cuba was eene van menschen ontbloote woestenij. Toen men echter het gewigt van dit eiland voor de uit Mexiko naar Europa stevenende schepen inzag, zocht men hetzelve met Spanjaarden te bevolken en bouwde aldaar verscheidene steden. Onder dezelven is Havannah de voornaamste. Hier is de zetel van den Gouverneur en Kapitein-generaal, het middenpunt van den Spaanschen handel en de beste vesting in het Spaansche Amerika. Deszelfs haven kan meer als 1000 schepen bevatten. In het jaar 1762 werd Havannah door de Engelschen veroverd, die aldaar eenen onnoemlijken buit behaalden. In de haven vonden zij 12 schepen van linie, 3 fregatten en eene groote menigte koopvaardijschepen, 35 kanonnen, magazijnen van ammunitie, een grooten voorraad van producten van allen aard, en meer als 50 millioenen piasters aan gemunt en ongemunt goud en zilver. Cuba wierdt in den daarop volgenden vrede aan Spanje teruggegeven. De voortbrengselen van het eiland zijn koper, ijzer, goudzand, tabak, suiker, gember, boomwol, vruchten en groenten van allen aard, mahagoni- ceder- ebben en guajaca hout, zijde, wasch enz. De uitvoer is sedert 1765, toen de handel met Cuba vrijgegeven werd, gestegen; in het jaar 1774 rekende men dezelve op een en eene halve millioen piasters. De inkomsten des konings schat men op 5 millioenen piasters.

Illuminaten. De orde der Illuminaten, dat is het geheime genootschap der verlichten, werd in het jaar 1776 door *Adam Weishaupt*, professor van het kanonieke regt te Ingolstad in Baiern gesticht. Dit genootschap verbreidde zich over het katholieke en naderhand ook in eenige streken van het protestansche Duitschland en telde ten tijde van deszelfs bloei meer als 2000 leden, waaronder mannen van groote verdiensten. Na dat echter in 1785 de regering van Baiern verscheidene medeleden ontdekt en hard gestraft had, ook de orde als gevaarlijk voor den staat onder zware straffen had verboden, heeft men van het bestaan van dezelve geene blijkbare sporen meer kunnen opvinden.

Weishaupt betuigde bij de daarstelling van dit genootschap niets als de bevordering van wijsheid en deugd en de hoogste zedelijke volmaking der menschen beöogd te hebben en in dezen geest ontwierp hij de statuten van het genootschap, waarvan hij de leden voor en aleer hij op den naam der Illuminaten viel, *Perfectibilisten* noemde. Op den eersten mei 1776 wierd de orde daargesteld. Het *Ritual-Sijstema*, het *Leergebouw*, en de *volgorder der graden* bestondt uit de volgende gedeelten: *Eerste klasse, kweekschool*, *a*, voorbereiding-opstel, *b*, noviziaat, *c*, minervalis, *d*, illuminatus minor, *e*, inwijding als magistratus. Tweede klasse, *vrijmetzelarij*, 1, *Sijmbolische: a*, Rituaal-boek der leerlingen, der gezellen en meesters; *b*, constitutie-boek; 2, *Schotsche: a*, Illuminatus major of Schotsche novize; *b*, Illuminatus dirigens of Schotsche ridder. Derde klasse, *mijsterien*, 1, kleine, *a*, Presbijter of de priestergraad; *b*, Princeps of de regenten graad; 2, groote mijsterien, *a*, magus, *b*, rex.

Weishaupt vorderde blinde ondergeschiktheid der ondergeschikten aan hunne meerderen. Eene soort van biecht werdt ingevoerd, de leden moesten zich moeite geven aangeziene en in groote verbindingen staande mannen aan zich te trekken, in alle openlijke aanplegenheden zich invloed te verschaffen en zich in bezit van alle posten en ambten zoeken te stellen. Zij moesten over hunne eigene vorderingen in de zedekunde en verlichting maandelijks rapport inzenden en over die van hunne medeleden. Na dat de orde eenigen tijd bestaan had, besloot men dezelve met de vrijmetselaren in verbinding te stellen. *Weishaupt* wilde in het eerst de kennis der vrijmetselarij voor de hoogere graden van zijn genootschap bewaren, willigde echter er toch in, dat alle Areopagiten de drie eerste graden der metselarij zouden verkrijgen. In het jaar 1780 werd de bekende *Knigge* gewonnen. Deze nam met waren ijver voor de zaak vele voorname, geleerde en opregte mannen tot minervalen aan. Daar de statuten der hogere graden nog niet uitgewerkt waren, droeg men aan hem dit op. Bij eene tezamenkomst van *Weishaupt* en *Knigge* werd de laatste gemagtigd den toenmaals aanstaanden convent der vrijmetselaren te Wilhelmsbad te bezoeken, met inzigt om eene vereeniging der beide genootschappen te bewerken. Zijne pogingen bleven niet zonder gevolg. Hij gewon onder anderen *Bode*, die nadat hij Illuminatus dirigens was geworden, beloofde, voor de nieuwe orde te zullen werken en aan dezelve de bovenhand te verschaffen in het nieuwe Sijstema der metselarij. Doch eer nog dezelve zijne belofte konde ten uitvoer brengen, werd reeds zoo als boven gezegd is, het genootschap door de Beiersche regering opgeheven. Wat men van den invloed der Illuminaten op de fransche revolutie heeft gezegd, is te weinig bewezen, om er veel geloof aan te hechten.

Het ritual der opneming in de orde was het volgende. Na het noviziaat, dat soms 2 of 3 jaren duurde, geschiedde de opname in den eersten graad. De opgenomene werd *minervalis* genoemd. De opname geschiedde alsdan ten bijzijn van den *afgevaardigden*, den *secretaris* en van den *recipiant*. Het vertrek was met drie lampen verlicht. Op de tafel waaraan de *gedeputeerden* gezeten waren, stond eene lamp van wit glas en op twee andere tafels de beide andere lampen. Bij zijne aankomst moest de candidaat hoed en degen afleggen en wierdt alsdan in een donker vertrek gebragt, waar men hem 10—15 minuten alleen liet. De *Overste* deed alsdan twee slagen, deze werden door den *recipiant* aan de deur van het voorbereidings vertrek herhaald, waarop hij hetzelve binnen trad en den candidaat zijn voornemen af vroeg. Verbleef dezelve bij zijn voornemen, dan bragt hij hem in het Initiatie-vertrek alwaar de Initiant zes vragen beantwoorden moest. In naam van den candidaat werden deze door den recipiant beantwoord en alsdan opgeteekend. Hierop moest de candidaat neerknielen en zweren: 1, zijne magt nimmer ten nadeele van het gemeene best te zullen gebruiken; *b*, aan de oversten te gehoorzamen; *c*, het belang van het genootschap als zijn eigen te betrachten; *d*, zich in het tegenovergestelde geval aan de daarop staande straffen te onderwerpen; *e*, zijn bijzonder voordeel te zullen opofferen aan het belang van het verbond, *f*, vrienden en vijanden van het genootschap als zijne eigene te zullen aanzien, zich echter aan de laatsten niet te zullen wreken, alles onder de betuiging „*zoo waarlijk helpe mij god.*" Daarop onderteekende hij het Proces-verbaal en wierdt in de *kennisgave* onderrigt. De kenteekens waren de volgende: men hield de hand voor de oogen, als of men van het licht verblindt wierdt. Men nam de hand van den broeder en drukte drie keer met den kleinen vinger op dezelve; dit was de greep, het eerste was het teeken. Het woord was de naam van een man of van eene plaats en wierdt jaarlijks tweemalen verandert. Eenigen tijd na de opening wierdt de *Minervalis* in de intro-ductie-logen gebragt. De inrigting was hier even als in de *openings loge*, met het onderscheid, dat hier eene geschilderde Pijramide in de midde van het vertrek lag en het beeld van Pallas achter den zetel van den *Oversten* hing. Na dat hij den eed herhaald had, hing hem de *Quaestor* het ordeband benevens het teeken om. Dit bestond in een medaillon van verguld metaal, waarop het afbeeldzel eener uil te zien was, houdende een boek in hare poten. Op het boek stonden de letters: P. M. C. V. (*per me Coeci vident*); dit was het motto van dezen graad. In den derden graad (Illuminatus major) had men tweeërlei logen, namentlijk *Arbeids-* en *Receptie-logen*. In de arbeids logen werd den nieuwen broeder toegeroepen, nosce te ipsum, en de overige broeders herhaalden en verbreedden dezen toeroep met: ex te nosce alios. Bij de opneming in de 4den graad (Illuminatus dirigens) was het vertrek groen bekleedt, schoon versierd en verlicht. De Präfect met laarsen en sporen zat onder een' *Baldachin*. Hij droeg de ridderschort met het groene kruis, de orde-ster op de linker borst, over de linker schouder de Andreas-orde. Alle overige ridders waren gelijkerwijze gekleedt, alle droegen degens, de beambten vederbossen. Behalve de präfect moesten ten minste 6 ridders aanwezig zijn, echter nimmer meer als 12. De Priester werd niet medegeteld. Ter regter hand van den Präfect stondt de zwaard-drager met het zwaard der orde, ter linker hand de ceremoniemeester met den Staf en het Rituaal-boek. Boven het hoofd van den Präfect brande de vonkelende ster. In de midde stond eene tafel met 4 kandelaren, benevens schrijfflessenaar en de *Insignia* van den opgenomen wordenden. Aan weerszijden waren de *Kanzler* en de *Schatmeester* gezeten. Wanneer de Präfect met een ridder sprak, stond dezelve op en trok den degen. De Priester der orde zat zonder eereteekens, wit gekleed, voorwaarts regter hand van den troon. De dienende broeders mogten niet in het capittel komen. Na opening der loge verscheen de candidaat in laarsen en sporen met den degen op zijde en zijnen hoed op het hoofd. De ceremoniemeester kwam daarop met den staf in het receptie vertrek, liet hem den degen afleggen, de handen wasschen en bracht hem aan de deur van het capittel, waar hij viermalen aanklopte. Na eenige vragen liet de meester hem binnen treden en hield eene redevoering aan den Candidaat, waarin hij hem gelukkig prees, van met de *onbekende heilige legioen* in verbinding te treden, hem in het vooruit zegenende, wanneer hij de verwachtingen van het genootschap vervulde en hem vloekte, wanneer hij daaraan niet voldeed. Hierop liet hij hem den eed afleggen. Het ordeteeken was hier het St. Andries-kruis. De Schotsche meesters droegen dit ter aandenken van den man, die het sprekendste zijner overtuiging werdt. Het meester-woord was *Jehovah*, waarvan de Schotsche ridders voorgaven, de beduiding te kennen. Zeer characteristiek waren ook de uitleggingen die den opgenomenen van eenige sijmbolas wierden gegeven. De zeven trappen verbeelden de zeven ondergeschikte krachten der natuur, die men kennen moet om voor het hoogste onderwijs vatbaar te zijn. De ruwe steen stelt den ongelouterden zin der menschen voor. De vlammende ster verbeeld het land en het leven van het heelal, in hem vloeien de elementen zamen, hij is het a beeldzel der drie-eenheid. *Het oude meesterwoord was Jehovah.* Dit beteekent den god der Joden als het *eeuwige aanzijn*, en verre van dan, dat dezelve enkel de god eener natie zoude zijn, is dezelve veelmeer de oneindige God aller volkeren en aller tijden, wiens wezen boven het begrip van het geschapendom ligt en buiten welken geen God is. Het nieuwe meester-woord *Mac Benac*, (zij hebben den zoon omgebragt) wil zeggen: uw doel zij de groote door Jezus begonnen echter nog niet voleindigde revolutie. Het woord *Hieram* sluit de voorletters in van: hic Jezus est resurgens a mortuis.

De beroemde *Hagi Achmat*, bijgenaamd *de Beul*, pacha van St. Jean d'Acre, werd in zijn 75ste jaar van eene ziekte aangetast die hem zijnen nabijzijnden dood voorspelde. Men konde wel niet denken, dat hij veel berouw over zijne voorgaande daden zoude gevoelen, dan, het zal toch ook den verhardsten volgeling van *Rochefaucault* moeite verwekken om te gelooven, dat deze beul bij de volgende zamenspraak zijnen adem uitblies. Ik voele, zeide hij tegen zijnen schoonvader *Sheik Taha*, "ik voele, dat mij nog maar zeer weinig tijd toe leven overschiet." Wat zal ik doen met alle die ellendigen die in de gevangenissen opgesloten zitten? Daar ik hen van alles *ontdaan* heb, waartoe zal het dienen, dat zij naakend weer aan de wereld terug gegeven worden? Het grootste gedeelte hunner zijn Hakim (Gouverneurs) die wanneer zij in hunne posten terug keren, een groot gedeelte van het arme volk van het laatste beroven zullen dat hun nog over is, ten einde de sommen weer te bemagtigen, hen door mij ontnomen. Het is dan het best, zoowel voor hen, als voor anderen dat zij *afgemaakt* worden. Zij komen dan in eene plaats waar men een goed oog op hen zal houden — eene goede plaats, waar zij niemand kwaad kunnen doen en waar hen ook niemand leed zal toevoegen. Waarlijk dat is het best ze *afmaken*. (*The Times.*)

De andere B., *aan den heer* B.

Nog maar deze regels over het nadere geschrift van den heer *B.*, voorkomende in de courant no. 15, waarin hij zegt, dat, indien ik met meer aandacht zijn antwoord op de *twee woorden over Batavia* gelezen had, ik mij als dan niet zoo zeer vergist, maar gezien zoude hebben, dat hij, over den tegenwoordigen tijd sprekende, bedoeld heeft de pas uitgekomene heeren, maar geenzins diegenen, welke bijna vier jaren geleden, aangekomen zijn. De laatstgenoemden, zegd de heer *B.* al verder, wil hij gaarne geloven dat goed ontvangen zijn, en alle die gemakken en genoegens ondervonden kunnen hebben, die ik opgeteld heb, doch als men den eersten pas uitgekomen *baar* vraagt, zal men zien, dat niets gezegd is, als hetgeen wat de heer *B.* verantwoorden kan.

Ik hoop en wensch, dat die verantwoording nimmer van den heer *B.* gevraagd mag worden, want men zoude alsdan bevinden, dat de heer *B.* in zijn tweede geschrift even min als in het eerste, hulde aan de waarheid gedaan heeft. Of is het hem ontschoten, dat ook van de pas uitgekomene heeren, eenigen goed ontvangen en van de oudgasten gul en gastvrij onthaald en voor een tijdlang gehuisvest zijn geworden? Discretie verbied mij hunne namen hier te noemen, dan die heeren zelve denken veel te edel, om zulks niet te erkennen en ik kan hun de verzekering geven, dat zij de achting wegdragen van alle de oudgasten die ik kenne, en inzonderheid van hun, welke in de gelegenheid zijn geweest, om met hunne nobele denkwijsaard nader bekend te worden. Ik verzoeke de hier bedoeld wordende pas uitgekomene heeren, als mede de oudgasten, dien zulks aangaat, wel zeer om verschooning, dat ik tegen de kieschheid gehandeld en van het bovenstaande aanhaling gedaan heb; ik was zulks wel verpligt te doen, om daardoor te kunnen aantoonen, dat de heer *B.* niets bewijzen kan, van al het geen hij in zijne beide geschriften heeft gezegd.

Voor het overige beken ik met den heer *B.* volgaarne, dat het onderwerp niet alleen niet onderhoudend, maar ook te onaangenaam is, om in eenen pennenstrijd te treden en de lezers van dit weekblad daarmede te vervelen. Het heeft mij in de daad ook moeite gedaan, om de pen

ontvatten, dan ik heb vermeend zulks aan de waarheid verschuldigd te zijn.

Ik herinnere mij ter dezer gelegenheid het gezegde van zeker iemand: „ *si tacuisses, philosophus mansisses.*" het welk ik denk op den heer *B.* toepasselijk te zijn. En hiermede dan ook van mijnen kant *Basta!*

Aan den Redacteur der
BATAVIASCHE COURANT.

Het hier nevensgaande (alle veranderingen zijn geen verbeteringen) wenschte men dat in de Courant geplaatst werd. Het is door een goed vaderlandslievend man opgesteld; de drijfveder is om ook verlustiging aan den militairen loopbaan toetebrengen.

EEN KAPITEIN.

S... den 2 april 1820.

ALLE VERANDERINGEN ZIJN GEEN VERBETERINGEN.

Het schijnt als of verschillende mannen van aanzien en kunde, in Europa, hunnen naam en loopbaan door nieuwigheden luister willen bij zetten; het staat echter aan deskundigen vrij om te beoordelen of alle veranderingen verbeteringen zijn.

Om tot het bewijs van deze stelling over te gaan, zullen wij de nieuwe in Europa ingevoerde manœuvres met den versnelden pas beoordeelen, en het volgende komt hierbij in overweging.

1. Bij deze versnelde manœuvres, moet men gedresseerde bataillons bezitten.
2. Overijlde bewegingen kunnen den val eener armée na zich slepen.
3. De oude soldaat kan zich niet aan de pas van 28 duim gewennen, zonder zich te vermoeijen.
4. In de Indische armée zijn deze versnelde manœuvres in het geheel niet aanwendbaar om de volgende oorzaken:
   (*a.*) Voor de Europezen welker krachten door de warmte van het climaat verslappen.
   (*b.*) Voor den Inlandschen soldaat zijn de zelven in het geheel niet aanwendbaar. Deszelfs traag- en loomheid zoude het verband der slagorder uit elkander rukken.

Deze en meer andere gegronde reden zijn dunkt mij gewigtig en het wordt ook alreeds van ervarene hoofd-officieren ingezien dat deze versnelde manœuvres, in Oost-Indië niet aanwendbaar zijn.

De invoering dezer veranderingen van het oude reglement der infanterie, wierd kort daar op gevolgd door die der rijdende artillerie.

Een dezer nieuwe manœuvres doet een deskundig officier verstommen, het is deze, de batterij marcheert in bataille met hare caissons, de kommandant commandeert: *in Batterij met stukken links-om keerd — marsch.* In plaats dat nu de caissons even zoo als de stukken links-om keerd maken, blijven dezelve in bataille volgens de nieuwe verbetering. De wanorders die hierdoor tegenover den vijand ontstaan kunnen, zijn de volgenden.

1. De paarden der caissons zijn te veel bloot gesteld aan het vijandelijke vuur.
2. Bij eene schielijke retraite hinderen de caissons de stukken, door dat deze laasten nog eerst links-om keerd moeten maken.
3. Bij een wapen zoo als de rijdende artillerie, het welk ingerigt is tot voltigerende attaques is deze bovenstaande gemelde ingevoerde nieuwigheid verderflijk.

(*het vervolg hier na.*)

DE DRIE LESSEN
OF
VOORSCHRIFTEN VAN HET REGT.

De goede Roomsche Vorst OPREGT
(Wat, zeg ik JUSTINIAAN,
Dat vlijt in onze maat zoo slecht)
Heeft goed zijn zaak verstaan,
't Is waar, hij had een klein gebrek;
Hij was met vrouwen wat te gek;
Maar, wat zijn lijvig Wetboek raakt,
Een ander schepp' wat beters op,
Hij, Keizer met en zonder kop,
Hij sloeg den spijker op de knop,
En heeft het wel gemaakt.

Drie Lessen gaf hij in zijn wet,
Waar alle pligt op rust:
En wie op die *præcepta* let,
Dien is het Regt een lust.
Daar schuilt een overdiepe zin,
Een magazijn van leering in;
En die ze tot den grond doorziet,
Die wijkt den ouden Salomon,
Zoo vol van wijsheid als een ton
(Hoewel hij zich op 't laatst verzon),
De minste strobreed niet.

Ook Keizer *Karel* wist zeer wel
De waarde van dien schat:
Hij muntte ze op zijn pachterspel,
Dat niemand ze vergat.
Zij zijn, *in stylo comico,*
Het een: HONESTE VIVITO!
Het tweede: LÆDE NEMINEM!
En, 't grootste en derde na die twee:
JUS SUUM CUIQUE TRIBUE!
Al, spreuken, krachtig als *gelee*,
En woorden, vol van klem.

Het eerste voorschrift zegt, verduitscht:
HOU ALTIJD UW FATSOEN!
Wees zoo gekleed, gehoofd, gehuisd,
Als hij van aanzien doen.
Een koets, een dienstbô, vijf of zes,
Een vierspan dravers, een maitres,
Met speel-, concert- en danspartij,
Een kostbre tafel en zoo voort,
Met alles wat het hart bekoort,
Of tot den goeden toon behoort,
Het zij dan wat het zij.

Het tweede heeft niet min gewigt:
TRAP NIEMAND OP ZIJN TEEN!
Toon, wien het zij, een fraai gezigt,
Hoe ook uw hart het meen'.
Toon nooit den slechthoofd of pedant
Zijn domheid of zijn onverstand.
Geef elk volop van lof en prijs:
En, loopt het ook wat buitenbeensch,
Wat bogchelregt, of kuit-op scheensch,
Wees alles steeds met ieder eens;
Hoe zot dan ook of wijs!

Het derde, van nog meer belang,
Zegt, naar den eisch verklaard:
Haal alles naar u, grijp en vang,
Is 't slechts de moeite waard;
En sta alleen DE VARKENSDRAF
AAN 'T OVRIG VEE VAN MENSCHDOM af,
Die sukkels zijn niet anders waard. —
Cuique, JUS *quod* SUUM *est!*
De SOEP waar meê men ZWIJNEN mest! —
Aan liên van oordeel hoort het best,
De vettigheid der aard.

Ja, wie die lessen wel betracht,
Die man behoeft niets meer.
Het eerst *præceptum* maakt geacht,
't Houdt aanzien op en eer. —
Het tweede voorschrift maakt bemind,
En houdt ons ieder zoo te vrind. —
Maar 't laatste schaft den overvloed.
Gewis, die deze wijsheid schreef,
Die knevel wist wel wat hij dreef;
En was geen slechte bloed.

Nog eens. — HONESTE VIVITO
Beveelt, als 't eerst gebod:
„ Een mensch moet leven *comme il faut*;
„ Niet als een povre zot."
Het tweede heeft niet minder kruim:
„ Breng niemand in een kwade luim;
„ Geens stervlings gunst dient ooit verscherst." —
Doch 't laatst bevat het schoonst idee:
JUS SUUM CUIQUE TRIBUE!
„ Deel 't zwijnenvolk de spoeling meê,
„ Maar gij, behou de gerst!"

BILDERDIJK.

L'HOMME
ET
LA DISTRIBUTION DE SON TEMS.

L'HOMME dont la vie entière	
Est de quatre-vingt-seize ans,	96.
Dort le tiers de sa carière;	
C'est au juste trente-deux ans.	32.
Ajoutons pour maladie,	
Procès, voyages, accidens;	
Encore un quart de sa vie;	
Cela fait deux fois douze ans.	24.
Par jour deux heures d'étude	
Ou de travail, font huit ans	8.
Noir chagrin, inquiétude,	
Pour le double; font seize ans.	16.
Pour affaires, qu'on projette,	
Demie heure; encor deux ans.	2.
Cinq quarts d'heure de toilette,	
Barbe, etcetera, cinq ans.	5.
Par jour, pour manger et boire	
Deux heures; font bien huit ans.	8.
Cela porte le mémoire	
Juste à quatre-vingt-quinze ans.	95.
Reste encore un an pour faire	
Ce qu'oiseau fait au printems.	1.
Par jour l'homme a donc sur terre	
Un quart d'heure de bon tems.	

HET MENSCHELIJK LEVEN
OF
EEN KWARTIERUURS GENOT.

'K SCHENK, hoe veel jaar ge u zelf moogt geven,	
U zes en negentig te leven,	96.
Gij rekent juist, dat van dien tijd	
Gij 't derde deel al slapend slijt.	32.
Voor ziekten, reizen, ongevallen,	
Toch beurtelings het lot van allen,	
Een vierde van dien duur gesteld,	
Is vier en twintig jaar ontsteld.	24.
Twee uren daags, maakt weer acht jaren	
In werk of studie heen gevaren.	8.
Het dubbel in verdriet of kruis,	
Het zij dan in of buitenshuis.	16.
Een half uur daags voor plannemaken	
Zal nog twee jaren zoek doen raken	2.
En vijf voor baard en voor toilet,	
Is dus op vijf kwartier gezet.	5.
Twee uren daags voor drinken, eten;	
Wordt weer acht jaren meê gesleten.	8.
Nu blijft slechts een om dat te doen	
Wat 't muschje doet in 't lentegroen.	1.
Dus hebt gij in deez' tijd ontschoten,	
Slechts een kwartier uur daags genoten.	96.

(*Medegedeeld.*)

Berigt van de Hoofd-kommissie van Weldadigheid in Nederlandsch Indië.

Het eerste offer van menschlievendheid voor de verarmde Nederlanders is door ons in deze Kolonie gevraagd geworden bij het berigt van den 8sten september des vorigen jaars.

Zeer velen hebben daar op onverwijld en rijkelijk ingeschreven, schoon onderscheidene omstandigheden elders hebben medegewerkt, dat de sub-kommissien niet onmiddelijk zijn benoemd of werkzaam geweest; zoodat aan vele deelnemers de lijsten eerst in het tegenwoordig jaar zijn aangeboden. Opdat nu hier uit geene twijfeling ten aanzien van het tijdstip der betaling ontsta en vooral ook niemand twee malen in een jaar worde aangemaand, als hetwelk met het oogmerk der Maatschappij geheel strijdig zoude zijn, zoo is besloten:

1mo. *De gelden, voortkomende uit inschrijvingen over 1819 of 1820, zullen alle gebragt worden op den staat van ontvangst van 1819, waarom de kwitantien daarvoor ook alle inhouden goed voor 1819.*

2do. *Niet voor het begin van 1821 zullen de kwitantien voor de tweede bijdrage ter betaling worden aangeboden.*

De Hoofd-kommissie vertrouwt, dat deze bepaling alle bedenking zal wegnemen, vooral daar men op het algemeen register geen onderscheiden verschijndag voor iederen deelnemer kan aanwijzen.

Het jaar-einde is hier willekeurig, mits men er zich in het vervolg maar aan houde; en dus, of men wat vroeger, of wat later geteekend hebbe, men betaald slechts eenmaal 's jaars. Alle leden in Indië komen dan op een gelijken voet, daar het integendeel eene onbillijkheid zoude zijn, om hun, die in het laatst van 1819 ingeschreven hebben, met een geheel jaar te bezwaren boven hun van de eerste maanden van 1820.

Namens de Hoofd-kommissie,
J. A. van BRAAM.
Voorzitter.
S. ROORDA van EYSINGA.
Secretaris.

Batavia, 6 April 1820.

Bekendmaking.

Op den 30sten maart 1820; ingevolge de gedane bekendmaking in de courant van den 4den bevorens, uitgeloot zijnde, de volgende papieren van krediet, der achttiende Probolingo Loterij, als:

Van Rijksdaalders 1000 van 48 stuivers ieder, gemerkt la. A, 10 *stukken.*

Nos. 14. 17. 29. 46. 89. 106. 113. 155. 167. 177.

Van Rijksdaalders 500 van 48 stuivers ieder, gemerkt la. B, 15 *stukken.*

Nos. 7. 22. 29. 44. 85. 118. 120. 138. 139. 153. 189. 204. 226. 270. 297.

Van Rijksdaalders 400 van 48 stuivers ieder, gemerkt la. C, 20 *stukken.*

Nos. 7. 8. 25. 29. 62. 88. 99. 106. 141. 153. 161. 233. 238. 242. 301. 310. 312. 323. 355. 388.

Van Rijksdaalders 300 van 48 stuivers ieder, gemerkt la. D, 25 *stukken.*

Nos. 42. 52. 85. 140. 142. 188. 203. 208. 211. 225. 228. 229. 245. 256. 263. 273. 328. 333. 353. 370. 402. 433. 451. 458. 479.

Van Rijksdaalders 200 van 48 stuivers ieder, gemerkt la. E, 35 *stukken.*

Nos. 7. 16. 95. 135. 142. 156. 179. 205. 213. 226. 260. 288. 300. 303. 339. 353. 358. 382. 403. 405. 419. 429. 452. 463. 488. 530. 537. 558. 576. 592. 628. 654. 657. 694. 696.

Van Rijksdaalders 100 van 48 stuivers ieder, gemerkt la. F, 100 *stukken.*

Nos. 31. 69. 81. 102. 130. 148. 151. 179. 183. 272. 309. 323. 349. 365. 368. 399. 428. 454. 466. 506. 515. 536. 563. 615. 617. 619. 629. 632. 659. 678. 714. 725. 743. 785. 821. 842. 886. 911. 939. 978. 985.
1,011. 1,017. 1,052. 1,074. 1,098.
1,128. 1,141. 1,144. 1,157. 1,181.
1,188. 1,201. 1,209. 1,215. 1,272.
1,303. 1,327. 1,348. 1,361. 1,382.
1,406. 1,418. 1,438. 1,474. 1,479.
1,482. 1,497. 1,511. 1,518. 1,523.
1,524. 1,540. 1,574. 1,597. 1,599.
1,605. 1,643. 1,662. 1,673. 1,682.
1,726. 1,739. 1,757. 1,765. 1,800.
1,819. 1,826. 1,831. 1,839. 1,852.
1,854. 1862. 1,873. 1,901. 1,918.
1,936. 1993. 1,994. 1,998.

Wordt hiervan bij deze kennis gegeven, zoomede dat de residenten te Batavia, Samarang en Sourabaija, zijn gekwalificeerd die papieren op vertoon, na dat dezelve voor den ontvangst behoorlijk zullen wezen gekwiteerd, en met overgifte van dezelven, van en met den 15den april aanstaande, in te wisselen.

BATAVIA den 31 *maart* 1820.

Ter ordonnantie van de hoofd-directie van financien.

De secretaris.

DUIJVENÉ.

Bekendmaking.

De hoofd-directie van financien van Nederlandsch Indië, als daartoe bij resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade van den 21sten maart ll. n°. 6, geautoriseerd, roept bij dezen op alle degenen, welke nog eenige pretensien ten laste van den lande mogten hebben *over het dienstjaar* 1819, om voor of op den 30sten dezer loopende maand, die pretensien aan de residenten der plaatsen, waar zij gedomicilieerd zijn, dan wel zoo zij zich te ver van hunne woonplaatsen mogten bevinden, om hieraan voor de expiratie van dezen termijn te kunnen voldoen, aan de residenten, of hoogste civiele autoriteiten der plaatsen, waar zij zich ten tijde dat deze oproeping aldaar bekend zal zijn, zullen bevinden, in te dienen, en daarbij in acht te nemen.

1. Dat de oorzaken, uit welke gemelde pretensien zijn spruitende, moeten zijn gemeriteerd, zoodanig, dat het regt op de betaling derzelve, voor het einde van het jaar 1819, reeds was verkregen; behoorende alle de anderen niet tot die pretensien, waarvan de eigenaars bij dezen opgeroepen worden.

2. Dat bij het indienen van gemelde pretensien, moeten worden overgelegd alle de bewijzen, welke tot justificatie van derzelver echtheid en juistheid noodig zijn, in die vormen als door de wetten zijn voorgeschreven.

Sub pœne voor de hiermede in gebreke blijvenden, van te worden gerenvoijeerd tot den achterstand, en overzulks tot de bepalingen welke nader te dien aanzien zullen worden gemaakt, tenzij de belanghebbenden zullen kunnen bewijzen, dat zij in de onmogelijkheid zijn geweest, om zich binnen den voorschreven termijn aan de competente autoriteit aan te melden.

BATAVIA, *den* 7 *april* 1820.

Ter ordonnancie van de hoofddirectie van financien.

De secretaris.

DUIJVENÉ.

Bekendmaking.

De hoofd-directie van financien, zal op vrijdag den 28sten april aanstaande, aan de houtstapelplaats te Mankang in de residentie Samarang, bij openbare veiling doen verkoopen, eene aanzienlijke partij houtwerken van diverse sorteringen.

De lijsten aanwijzende de kwantiteit, de sorteringen, zoo mede de lengte, dikte en breedte der houtwerken, benevens de condities van verkoop zullen te zien zijn aan de kantoren van de residenten van Batavia, Sourabaija en Samarang, zullende ook des begerende van wegen den laatstgenoemde resident plaatselijke aanwijzing, van een ander worden gedaan.

BATAVIA, *den* 14 *april* 1820.

Ter ordonnancie van de hoofddirectie van financien.

De secretaris.

DUIJVENÉ.

Bekendmaking.

De resident van Batavia, naarvolgens den hem gegeven last, ter bevrachting naar Japan en terug, wenschende een of twee schepen ter grootte van 250 tot 300 lasten intehuren, noodigt elk, die genegen mogt zijn tot het voorschreven einde schepen aantebieden, de billetten van inschrijving voor of op den 22sten dezer aan het bureau van den resident intezenden, zullende bij die billetten moeten worden bekend gesteld:

De naam en grootte van het schip, in lasten van 4000 ponden amsterdamsch gewigt.

De vlag waaronder hetzelve vaart.

De naam van den gezagvoerder.

De prijs waarvoor het geheele schip voor de heen- en terug reis wordt aangeboden, berekend in indische guldens.

En voorts zoodanige andere voorwaarden als de inschrijvers zullen vermeenen te bedingen.

Zullende de bepalingen, waar na gezegde inhuring moet plaats hebben, van heden af, te zien zijn aan de secretarie der residentie Batavia.

BATAVIA, *den* 7 *april* 1820.

De resident voornd.

P. H. VAN LAWICK VAN PABST.

Advertentie.

Wordt bekend gemaakt, dat op dingsdag den 18den april aanstaande, des morgens ten 8 ure op de Pasfeerbaan alhier, publicke aanbesteding zal geschieden tot leverantie van onderscheidene artikelen, ten dienste van de respective civiele en militaire departementen, en zulks voor den tijd van een jaar, integaan met den 1sten mei 1820, op de daarvoor bestaande condities voor een ieder alhier op de gewoone plaatsen ter visie leggende.

SOURABAIJA, *den* 26*sten maart* 1820.

De resident.

A. M. T. DE SALIS.

Advertentie.

Wordt bekend gemaakt, dat op den 20sten april aanstaande, voor het Gouvernements pakhuis n°. 2 te Jabong, gelegen tusschen Probolingo en Besoekie, des morgens ten negen ure ten overstaan van den teekenaar, bij publieke veiling van Gouvernemets wege aan den meestbiedende zullen worden verkocht: Acht honderd hamatten overjarige padie in kavelingen van vijf tot tien hamatten, à 250 ponden ieder, dewelke de koopers naar behooren zullen worden toegewogen.

De tijd van veertien dagen na den gehouden verkoop zal worden vergund ter afhaal van die padie, zullende bij gebreke van dien de onafgehaalde padie ten pericule van den kooper buiten het magazijn worden gezet, terwijl de betaling in de bij de Hooge Regering dezer landen vastgestelde muntspecien geschieden moet, navolgens de daaromtrent bestaande bepalingen, hetzij te Probolingo of Besoekie, naar keuze van den kooper.

BESOEKIE, *den* 23 *maart* 1820.

De resident,

J. H. VAN IJSSELDIJK.

Advertentie.

Krachtens autorisatie van Zijne Excellentie den Heere Secretaris van Staat Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, verleend bij besluit van den 6den dezer n°. 1, zal de hoofd-inspecteur van de waterstaat op Java ofte bij deszelfs absentie den inspecteur der 1ste afdeling, op zaturdag den 29sten april eerstkomende, des morgens ten 9 uren, ten kantore en overstaan van den heer resident van Batavia, uitbesteden.

Het één of zes jarig onderhoud der *bruggen* en *wegen* in opgemelde residentie, in één of drie afdelingen.

Het bestek en conditien zal acht dagen bevorens in de Hollandsche en Inlandsche talen ter lezing liggen, ten kantore van den resident voornoemd, als mede ten huize van den inspecteur *J. Tromp* op Molenvliet, alwaar mede visie van de kaart (de afdelingen aanwijzende) kan genomen en nadere inlichtingen bekomen worden.

BATAVIA, *den* 10 *april* 1820.

De hoofd inspecteur voornoemd.

J. PEEREBOOM, bz.

Advertentie.

Alzoo de water-fiskaal te Batavia, *David Johan Papet*, in opgemelde zijne kwaliteit bij rekwest, dato 12den augustus verzocht en geobtineerd heeft appointement van citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, tegen alle en een iegelijk die vermeenen mogt eenig regt of pretentie te hebben op het provenu van de door de bedienden bij het departement der inkomende en uitgaande regten, nagenoemde aangehaalde goederen, als:

Veertien zakken koffij-boonen, in april a°. p°. op Tanjong-Priok aangehaald.

Een partij koffij-boonen, in den nagt van den 18 juni ll. op de bank voor de Groote-rivier aangehaald.

Een partij koffij-boonen, in den ochtend van den 13 juli, op den weg van Sontliar naar zeestrand aangehaald.

Zes Elephants-tanden, den 21 juli ll. bij het Tolhuis aangehaald.

Zoo is het, dat ik *Hendrik Nollemans*, deurwaarder en gezworen exploicteur van wel gemelden raad bij deze dagvaarde, alle en een iegelijk die vermeenen eenig regt of pretentie te hebben, op het provenu van voorsz. aangehaalde goederen, omme op donderdag, den 20sten april 1820, des 's morgens de klokke half 8 uren precies, ter openbaare rolle van wel gemelden raad te compareeren, dan welgemagtigden te zenden, ten einde het tweede default te

(*Het vervolg in het Bijvoegsel.*)

BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 15den* APRIL, 1820.

(Vervolg der Courant.)

purgeren en als nog hunne vermeende actie of pretentie te instituëeren en voorts te procederen, als naar stijl en practijk, sub poene, dat aan diegenen, welke daaraan zullen in gebreke blijven, zal worden geimponeerd een eeuwig silentium.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Batavia, den 9den maart 1820.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie.
H. NOLLEMANS.

Advertentie.

ALZOO de Raad van Justitie te Batavia, aan den advokaat en procureur, Mr. *Arnold Jan van der Tuuk*, voor en van wegens de desolate boedel-kamer, als administrerende de boedels van insolvente overledene alhier en als zoodanig administrerende de nalatenschappen van wijlen, *J. C. Leijber*, *C. Curtius*, *C. J. Vos*, *D. Christiani*, *H. Scheij*, *J. Knaggs*, *Oei Tjieuwko*, *Tan Peengkie*, *Sie Majien*, heeft verleend appointement van citatie bij edicte op ende jegens, alle bekende en onbekende pretendenten die eenig regt, actie, of pretensie op de voorschreven nalatenschappen vermeenen te hebben.

Zoo is het, dat ik *Hendrik Nollemans*, deurwaarder en gezworen exploiteur van welmelden raad bij deze dagvaarde, alle bekende en onbekende die eenig regt, actie, of pretensie ten laste van voorschreven nalatenschappen vermeenen te hebben omme op donderdag, den 27sten april 1820, des morgens de klokke half acht uren precies, ter openbare rolle van welmelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde te zien dienen van eisch.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Batavia, den 7den april 1820.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij welmelden raad van justitie.
H. NOLLEMANS.

Advertentie.

ALZOO de Raad van Justitie te Batavia, aan *J. G. Sweebe*, in kwaliteit als door denzelven Raad benoemd Curator over het alhier ter reede liggend verlaten schip *The Duke of Wellington*, met deszelfs toebehooren, gevoerd geweest door wijlen kapitein *Samuel Stout*, heeft verleend appointement van edictale citatie *advalvas curiæ*, tegen alle en een iegelijk die vermeenen mogten eenig regt of pretensie te hebben op het voormelde verlaten schip *The Duke of Wellington*, met deszelfs toebehooren.

Zoo is het, dat ik *Hendrik Nollemans*, gezworen exploicteur bij den Raad van Justitie, bij deze voor de derde maal ex superabundantie dagvaarde, alle en een iegelijk die vermenen eenig regt of pretensie te hebben op het boven omschreven alhier ter reede liggend verlaten schip *The Duke of Wellington*, met deszelfs toebehooren ofte wel op het provenu daarvan, om te compareeren, dan wel gemagtigden te zenden ter rolle van gezegden Raad, op donderdag den 4 mei 1820, des morgens de klokke half agt uren precies, ten einde het tweede default te purgeren, als nog hun regt en pretensie te instituëeren en sustineeren, voorts te zien dienen van Intendit met de verificatien daartoe specterende, sub pœne dat tegen de non comparanten en defaillanten zal worden verleend een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Batavia, den 23sten maart 1820.

De gezworen exploiteur voornoemd.
H. NOLLEMANS.

Post-kantoor te Batavia.

WORDT ter kennisse van het publiek gebragt, dat aan het Post-kantoor te Batavia pakketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden

naar.	schip.	kapitein.
Amsterdam,	*Columbus*,	H. van Uijen.
Waar van het paket den 18den dezer zal gesloten worden.		
Antwerpen,	*L'Auguste*,	Bezemer.
Calcutta,	*Eng. Marchioness of Wellesley*,	Rieketts.
London,	*Eng. Mary*,	B. Browne.
Mauritius,	*Victorina*,	Beshade.

welke in lading liggen en in den loop dezer maand zullen zeilen.

De brieven of pakketten uit de oostelijke districten kunnen ter verdere verzending onder adres van den Post-meester aan de Post-kantoren te Samarang en Sourabaija, worden bezorgd.

Post kantoor te Batavia, den 13den april 1820.

De Postmeester te Batavia.
C. MUIJSKEN.

Wisselkours.

BATAVIA, *den 13den april 1820.*

Op Holland, 3-m. zigt, 52 *fl. H. Ct.* per *Sp. mat.*
Op Engeland, 3-m. zigt, 5 *schell.* per *dito.*
Op Bengalen, 1-m. zigt, 200 *sicca ropijen* per 100 *Sp. matten.*

*** HEDEN morgen verloste van een welgeschapen zoon de geliefde huisvrouw van

G. ENGELBERGH.

BATAVIA, *den 14 april 1820.*

*** HET behaagde den almagtigen, heden morgen ten 8 ure, aan de gevolgen eener beroerte, door eene ligte ziekte van weinig dagen voorafgegaan, uit ons midden weg te rukken, onze waarde moeder, vrouwe *A. M. van der Meij*, douariere wijlen den heer Mr. *J. Valckenaer*, in leven raad en fiskaal te Surinamen.

Wij geven hiervan bij deze aan onze vrienden en bekenden kennis, overtuigd dat degenen, die haar in leven hebben gekend, ten volle zullen gevoelen, hoe smartelijk ons dit sterfgeval is.

J. J. V. VALCKENAAR.
H. A. P. VALCKENAAR.
wed. wijlen *W. C. van Rijswijk.*

BATAVIA, *den 12 april 1820.*

*** HEDEN overleed ten huize van mijnen zwager den wel edelen gestrengen heer *H. J. Domis*, te Samarang, na eene ziekte van weinige dagen en aan de gevolgen eener ontijdige verlossing van een dood kind, mijne geliefde echtgenoote, vrouwe *Anna Dorothea Elizabeth Voges*, in den ouderdom van 34 jaren, niet twijffelende of mijne vrienden zullen in dit voor mij en mijne drie kinderen zoo smertelijk verlies, wel eenig deel willen nemen.

J. VAN DER RIET,
Eerste luitenant bij het 22ste bataillon infanterie van linie.

SAMARANG, *den 8 april 1820.*

*** NA een langzaam uitteerende ziekte van ruim zestien maanden en daar op gevolgd verval van kragten, overleed heden namiddag ten half vijf uren tot innerlijke droefheid zoo van mij als mijne ouders, mijne geliefde huisvrouw *Helena Jacoba Meijer*, in den ouderdom van 30 jaren.

J. J. MEILSMA.

SAMARANG, *den 7 april 1820.*

*** OP heden den 2den april 1820, is te Djocjocarta overleden, de gepensioneerde kapitein-luitenant *Johan Jacob Willem Baksman*, in den ouderdom van 62 jaren.

Advertentie.

ALLE degenen welke iets te pretenderen van, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den 2de luitenant der artillerie *Sala*, gelieven zich te addresferen binnen den tijd van twee maanden na dato dezes, aan de ondergeteekende kommissarissen.

BOUMAN, *luit.-adjudant.*
BLOMHERT, *luit.*

WELTEVREDEN, *den 1 april 1820.*

Advertentie.

DE ondergeteekende op zijn vertrek staande van hier naar Samarang, verzoekt alle diegenen, die iets aan hem te pretenderen hebben, of wel schuldig aan hem zijn, zich aan denzelven te addresferen, binnen den tijd van een maand gerekend van heden af aan; tevens wordt uit de hand te koop of te huur gepresenteert, zijn huis met dies pakhuizen, stalling, wagenhuis, etc., staande in de Jonkerstraat, te bevragen bij

S. VAN MINDE.

Advertentie.

ALLE degenen, die nog iets te pretendeeren hebben aan den boedel van wijlen den heer *J. G. H. Wiemann*, gelieven zich ter vereffening der zaken, binnen den tijd tot ultimo van deze maand, te addresfeeren bij

J. F. TRENTOWSKIJ, en
C. HEIJER,
als Executeuren in den boedel.

BATAVIA, *den 15 april 1820.*

Advertentie.

AL de genen die iets te pretenderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den gepensioneerde kapitein-luitenant *Johan Jacob Willem Baksman*, gelieve daar van opgave of betaling te doen, binnen de tijd van zes weeken gerekend van heden af, aan de ondergeteekende executeuren.

B. J. DRIESSEN.
C. W. BAUMGARTEN.

DJOCJOCARTA, *den 6 april 1820.*

Vendu Advertissementen.

Door Vendumeesters zullen de volgende Vendutien worden gehouden, als:

Op maandag den 17den april 1820.

VOOR het negotie-huis van de heer *De Haart*, staande in de binnen Nieuwpoort-straat, van groote glaseruiten, polemieten, rook tabak, tavellakens en servetten, madera en roode wijn, papier, likuurkelders, catoene kousen, aarde werken, japanse goederen, en een Javas rijtuig zoo goed als nieuw.

Op dingsdag den 18den april 1820.

VOOR het huis van de heer *Fherman*, staande in de buiten Nieuwpoort-straat, van rijtuigen, paardetuigen, waar bij een met pleet en een met zilver gemonteerd, huismeubelen, weefstoelen voor passementen, etc. etc.

Op woensdag den 19den april 1820.

VOOR het negotie-huis van de heeren *Romswinckel & Brandt*, staande in de binnen Nieuwpoort-straat, van roode, rijnsche en madera wijn in bottels, medicijnen, genever, zoete olie, rook snuif en pruim tabak, lakens en casimieren, fluweel, hoeden, zwarte en witte zijde kousen, papier, speelkaarten, witte linnen, durang chitzen, zijde linten, schoen lint, friseer kammen, spiegels, ouwels, swam, zilvere horologien, etc. etc.

Op donderdag den 20den april 1820.

VOOR het negotie-huis van de heer *Burgess*, staande aan de oostzijde van de Groote-rievier, van goenie zakken, kleine touw werken, smeer kaarsfen, moesline, engelsche zadels. etc. etc.

Op vrijdag den 21den april 1820.

VOOR het negotie-huis van de heer *Addison*, staande op de groote Roea-malacca, van madera wijn, ijzere hoepels, ijzer en staal, ijzere kisten, patent hagel, boeken, hembdens, zakdoeken, etc. etc.

Te koop.

EEN tuin gelegen op Molenvliet, voorzien met een nieuwgebouwd woonhuis, stalling, wagenhuis en verdere bijgebouwen, te bevragen bij den heer *P. H. Reijnst*, op Molenvliet.

Te koop.

UIT de hand en op voordeelige voorwaarden, een huis en erf, met stalling, wagen-huis, etc., staande en gelegen op Molenvliet, nabij het gouvernements-huis, te bevragen bij *H. J. Hoogeveen*.

Te koop.

EEN erf met aanzienlijke pakhuizen en andere gebouwen, in de Nieuwpoortstraat, no. 3, en komende uit aan de Grooterivier; te bevragen bij *Deans, Scott & Co*

BATAVIA, *den 27 maart* 1820.

For Sale.

A RANGE of capital Warehouses and Out-buildings, situated No. 3, New-port-street, and extending to Great-river-street; apply to *Deans, Scott & Co.*

BATAVIA, *27th March* 1820.

Advertentie.

TER lands drukkerij, zijn te bekomen Nederlandsche Staats-Almanakken voor 1819, tegen *f* 7 het exemplaar.

Advertentie.

BIJ de heeren *Colville, Jutting & Co.* zijn te bekomen diverse goederen, aangebragt per het Nederlandsche schip FORTITUDE, kapitein *J. Lieves*, van Ostende, bestaande in fijne wijnen, als: lafitte, hautebrion, hermitage, madera, brandewijn op flesschen en op fust, wijn azijn, doorniksche tapijten, tavel- vloer- en sophakleedjes, jagtgeweeren, pistolen, fijn Engelsch kruid in bussen van een pond, hoeden, Hollandsch zeildoek, zeilgaren, Hollandsche en Fransche boeken, waaronder eene uitmuntend editie van Buffon, etc. etc.

BATAVIA, *den 31 maart* 1820.

Te koop.

EEN span fraaije Bimaneesche zwarte paarden en een vis-à-vis, met blauw vaderlandsch trijp, splinter nieuw naar de eerste smaak, tegens contante betaling; verzoekt verder alle degenen die iets van hem te pretendeeren hebben of schuldig zijn, binnen den tijd van twee maanden met hem afterekenen.

BATAVIA, *den 28 maart* 1820.

DAVID MARTIJN.

Advertentie.

TE bekomen op de Moorsche-passer, in het huis n°. 67, blaauwe en witte scheeps-hemden voor civiele prijzen.

BATAVIA, *den 30 maart* 1820.

Advertentie.

BIJ *J. Barbier*, zijn aangekomen met het schip FORTITUDE, fraaije astrale lampen, kristal en pleet-werk, eau de cologne, inktkokers, porcelain, chocolat, pepermint-koekjes en ander suiker werk, fijne batiste-hemden, likeuren, absinth extract en andere goederen meer.

Te koop.

11 Vaten scheeps-brood,
30 „ „ gort,
10 „ „ erwten, bij
ROMSWINCKEL & BRANDT.

Te koop.

BIJ de heeren *A. E. Soesman & Co.*,
Superfijn Americaansch meel.
Wijn azijn in vaten en bottels.
Spermaceti-kaarsen.
Americaansche-tabak.

BATAVIA, *den 14 april* 1820.

Te koop.

DE gekoperde brik FLORUS, groot 30 koijang, kan dadelijk zeilen.

Inventaris (waaronder 6 kanonnen) en condities, op de Voorrei te Batavia, ten huize van mejufvrouw *Winkelaar*.

Advertentie.

BIJ *E. A. Mumnik*, in de Koe-straat, zijn te bekomen fraaije verlakte Chinasche goederen, dames werk-kisjes, thee kisjes, groote en kleine thee bladen, allerhande soorten van tjaels etc.

Passage,

Naar de Nederlanden.

MET het snelzeilend, gekoperd, schip L'AGUSTA, kapitein *Bezemer*. Is wel ingerigt voor den overvoer van passagiers, en zal medio april zeilen; adres ten kantore van de heeren *Colville, Jutting & Co.*

BATAVIA; *den 31 maart* 1820.

Vracht of te bevrachten,

Naar Europa.

MET het snel-zeilend, gekoperd, schip RECOVERIJ, kapt. *Wm. Fotherlij*, groot, gemeeten 493 tonnen, — adres ten kantoore van de heeren *Colville, Jutting & Co.*

For Freight or Charter,

To Europe.

THE fast-sailing, coppered, and copper-fastened, ship RECOVERY, *Wm. Fotherly* commander, burthen 493 tons, ready to take in cargo, — for information apply to Messrs. *Colville, Jutting & Co.*

BATAVIA, *7th April* 1820.

Freight.

FOR SAMARANG and SOURABAYA, or intermediate ports, on the brig ADVENTURE, Captain *Wylie*, burthen 150 tons, well found and armed, carrying 6 guns, is now taking in cargo, and will sail in a few days. For further particulars apply to *Miln, Haswell & Co.*

BATAVIA, *6th April* 1820.

Advertentie.

WIJ hebben het genoegen hiermede bekend te maken, dat de heer *James Wilson*, van heden af deelgenoot is van ons negotie-huis en firma.

BATAVIA, *den 1 april* 1820.

A. E. SOESMAN & CO.

Advertisement.

WE have the pleasure of announcing the admission of Mr. *James Wilson*, as a partner in our firm.

BATAVIA, *1st April* 1820.

A. E. SOESMAN & CO.

Advertisement.

WANTED a respectable YOUNGMAN, who is acquainted with the Dutch and English Languages, as Book-keeper and Assistant in a Merchant's Counting-house; he must be well recommended from his last employers. For further particulars apply at Mr. *Robt. Thornton's*, great Malacca-street, Batavia.

Advertentie.

MR. F. E. Turr, heeft zijn kantoor als praktizijn in de Koe-straat, bij de Voorrij, boven het pakhuis van den Weled. Gestr. Heer oud kassier *J. P. Barends*.

BATAVIA, *den 6 april* 1820.

*** *DIRIGERENDE leden der Societeit de* HARMONIE, *tot vermeerdering van gezellige genoegens een plan ontworpen hebbende tot het geven van bals enz., noodigen bij deze hunne medeleden tot het bijwonen eener buitengewone vergadering, op donderdag den 20sten april aanstaande, 's avonds ten zeven ure, in het lokaal voornoemd; liggende gemeld plan intusschen ter lezing bij den kastelein der Societeit.*

Namens de Directie.

SAMPSON, *sec.*

*** TER LANDS DRUKKERIJ worden, voor gereede betaling, aan de inteekenaren afgeleverd de nummers 1 tot 10 inclusive van het STAATSBLAD VOOR 1820.

Het bedragen is *f* 4 : 10 : • indisch.

*** *TARIEF voor het drukwerk ter Lands-drukkerij.*

1°. *Voor plaatsingen in de Courant, niet te bovengaande het getal van drie insertien,* één gulden indisch *per regel druk.* (*vijf woorden voor ééne regel, voorts alleen staande letters, sommen in cijfer en verkortingen voor één woord, en de laatste woorden altijd voor vijf te rekenen*)

2°. *Voor bekendmakingen buiten de Courant, het rondbrengen daaronder begrepen,* één gulden en vijftien stuivers *per regel druk.*

3°. *Voor katalogussen,* tien stuivers per nummer *of één gulden voor drie nummers, het rondbrengen daaronder begrepen.*

4°. *Voor charteparitijen, polissen van assurantie, circulaire brieven, prijs couranten, obligatien, koopbrieven, en ander werk in folio, een zijde druk,* vijftien guldens *voor de eerste honderd exemplaren, en* tien guldens *voor de volgende.*

5°. *Voor quarto en ander kleiner werk als kognossementen, uitnoodigings briefjes en dergelijke, een zijde druk,* acht guldens *voor de eerste honderd exemplaren, en* vijf guldens *voor de volgende.*

Alles echter met dien verstande, dat hieronder niet is begrepen het zegel, het welk art. 52 der ordonnancie op het klein zegel ten bedrage f ½ voor stukken beneden de 10 regels, f ¾ voor die van 10, en f 1 zonder onderscheid voor de stukken van 20 regels en daarboven voorschrijft; alsmede niet het papier, dat door de belanghebbenden moet worden geleverd.

De DADELIJKE BETALING *thans eene vereischte zijnde, wordt verzocht bij stukken voor den druk, vooral bij advertentien voor de courant het geld te voegen, waartoe het bovenstaande tarief alle gemakkelijkheid aanbiedt, behoevende men maar de woorden te tellen en door vijf te deelen, om de som der te betalende indische guldens te vinden, hierbij het zegel-geld voegende, hetwelk ½ gulden voor alles wat onder 50 woorden, ¾ gulden voor dat onder 100 woorden en 1 gulden voor al wat boven 100 woorden is. Bij voorbeeld, eene advertentie inhoudende 21 woorden (sommen in cijfer en alleenstaande letters voor een woord, als ook het laatste woord voor volle vijf gerekend) zal bedragen f 5. en 9 stuivers indisch voor het zegel, eene advertentie van 53 woorden f 11. en voor het zegel 18 stuivers, eene advertentie van 104 woorden f 21. en 1 : 6: voor het zegel.*

HOUDENDE ZICH DE DIRECTEUR DER DRUKKERIJ IN DEN VERVOLGE ONVERANTWOORDELIJK, VOOR ALLE KWADE GEVOLGEN DIE ZOUDEN KUNNEN ONTSTAAN DOOR DE NIET-PLAATSING VAN STUKKEN, WAARVOOR DE INSERTIE-KOSTEN NIET ZIJN VOLDAAN.

GEDRUKT TE BATAVIA,

ter Lands Drukkerij.